

Chemarea

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:

Pe un an Lei 200.-
 Pe un jumătate an Lei 100.-
 Autorități și instituțiuni Lei 500.-
 In streinătate dublu.

**ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC
 LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
 CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 36**

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
 Cluj, Strada Regina Maria No. 36.
 Telefon 7-60.

Frământări tinerești

de I. MARTALOGU.

I.

Degringolada economiei mondiale, cu efectele ei devastatoare în toate domeniile vieții umane, a pus la grea încercare pe conducătorii destinelor, și durată de depresiune, întârzierea soluțiilor salvatoare, dificultățile gășirii mijloacelor de asanare și a remediului universal, ne fac să credem, că omenirea trece printr-o criză de structură și asistăm la un proces de radicală prefacere.

Nu mai că procesul de refacere este infinit mai anevoios decât distrugerea, iar prudența conducătorilor perfect justificată prin grija explicabilă de a evita zguduiri catastrofale ce ar provoca o bruscă și nechipzuită intervenție în favoarea unei anumite clase producătoare. Dacă soluția ar fi așa de ușor de găsit, atunci înțeleptii Sionului n'ar mai trebui să se sfătuiască în conferințe internaționale des repetate și n'am asista la căderea compromisuri între partidele politice cele mai diferențiate prin ideologia lor. Anglia, Germania, Austria cu guverne quasi socialiste, dictatura lui Mussolini și teroarea lui Stalin n'au putut înfrânge legile de aramă ale economiei. Ba dim contra, sub regimul de stânga, al dictaturii de extremă dreapta și extremă stângă țările au ajuns în pragul falimentului. Bărbații de Stat cu răspundere și oamenii politici cu scaun la cap și-au pus, desigur, întrebarea logică: ce se vom înlocui actuala ordine social-economică? Și cred, că fiecare revoluționar cum se cade trebuie să-și pună această întrebare.

Sfârșitul capitalismului. „Falimentul burgheziei”, „Agoonia democrației” etc. etc., iată subiectele lansate de spiritul diabolic al gropariilor acestei lumi. Câtă artă rafinată nu se pune în răspândirea acestor teze, câtă energie și mereu sporită insistență nu se cheltuiește cotidian pentru zăpăcirea totală a omenirii. Ce lux de cifre seducătoare, ce argumentație savantă ticluită! Soluții mai bune, rezultate convingătoare obținute în țări cu alte regimuri social-politice n'am văzut! Cu acestea ne-am lăsat datori celebrii autori și reformatori ai lumii. Din contra, vedem că un țările prezentate drept exemplu de ideal și imagine a viitorului criza economică bântuie într'un mod înșălmântător. Zăpăceala și imolența stâlpilor regimului au ajuns culmea.

Dar odata lansate aceste idei și forme nouă de viață, ele încep să dea de gândit oamenilor din vârful piramidei, să preocupe și turmenteze tot maimultă lume, cercuri tot mai largi, să prindă consistență și să tulbure

chiar judecata elementelor de ordine ale societății.

Savantul, intelectualul și omul politic nu pot ignora fenomenul, nu pot trece peste existența anumitor curente și stări de spirit ale masselor, dar mai ales nu pot rămâne impasibili față de opera subversivă a dușmanilor societății, și vor fi nevoiți în cele din urmă să ia o atitudine categorică față de aceste fenomene, așa după cum le dictează fiecareia inima, mintea, conștiința, gradul de cultură, poziția socială și aspirațiunile politice. — Pătura intelectuală conducătoare are chiar obligația sacră de a-și fixa atitudinea față de curente și evenimente, de a reacționa energic contra ereziilor periculoase și a trage cordon sanitar în jurul societății rămășiță sănătoasă.

Viața este un sbucium fără sfârșit, în care celulele sociale se găsesc în perpetuă mișcare și căutare a stării de echilibru. Formele de viață și chiar conținutul ei se schimbă la intervale mai mici sau mai mari, pe calea evoluției pașnice sau în mod violent, dar în această frământare vecinică se observă o serie de reveniri, o periodicitate fatală, din care ar trebui să tragem anumite consecințe. După dezmățul socialist în Anglia, Germania și Austria, un puternic curent reacționar a pus stăpânire pe toți cetățenii, indiferent de culoare politică. Am asistat la cascada tronurilor (vre-o duzină de dinastii s'au prăbușit după război), la alterarea formei de stat republicane și monarchiste și viceversa; la limitarea, pe deoparte, a prerogativelor regale, iar pe de alta la lărgirea acestora; apoi la spectacolul libertinajului republican, transformat brusc în cea mai crâncenă dictatură și restrângere a drepturilor cetățenești. Elasticitatea societății, se vede, e foarte mare, dar nu știu dacă puterea ei de adaptare va suporta alteranțele prea dese și precipitate. Rusia a făcut cel mai gigantic experiment politic, economic și social. Rezultatul? După 14 ani de frământări sângeroase și de eforturi uriașe, de încercare a tuturor rețetelor socialiste, comuniste și bolșevice, a ajuns la faza **capitalismului de stat falimentar**, cu finanțele și producția națională complet desorganizate. Unde sunt rezultatele colectiviste? Nu le vedem. Nu vedem decât mizeria generală, foametea și maltratarea milioanele de sclavi. Și atunci Rusia ideal?

Oameni suntem cu toți, putem greși. Privind fenomenele dintr-o perspectivă falsă, ni se poate întâmpla să le talmăcim greșit. Când însă savanții, literații și bărbații politici proeminenți se joacă cu părerile, jon-

glează cu credințele ideologice, cochetează când cu „dreapta” când cu „stânga”, și la orice pas te izbești de atitudini oportuniste, de lipsa unui ideal moral superior, de sacrul egoism și indiferența celor mai mulți oameni de comandament, devine explicabilă criza de orientare ideologică a omenirii.

În această incertitudine și buimăceală generală, în această atmosferă otrăvită de cele mai absurde teorii și experimentări, de alimentare și exploatare a tuturor ignoranțelor și pasiunilor, propagarea unui ideal central și a ideii de ordine par a răsună în pustiu. Procesul de dezagregare sufletească și morală își urmează cursul funest. Se dă preferință curentelor anarhice, spiritului destrucțiv, înclinațiilor sadice de dinamitare a bunurilor civilizației contemporane și a tuturor disciplinelor. **Tradiție, ideal, credință, statornicie în convingeri, obiectivitate în judecarea oamenilor și faptelor, aspirațiuni constructive etc., toate au fost aruncate peste bord.**

Locul acestor însușiri și bunuri morale a fost ocupat de ignoranță și comă îngâmfare. Pretutindeni cască absența spiritului de discernământ și proporții, se lăfăește stupida emfază a semidoctilor și neserioșilor, rânjele cinicilor, pofta rapidei ascensiuni și îmbogățiri pe nemuncite. Un criticism sălbatec, caustic și persiflant, care nu respectă, nu cruță nici cele mai solide valori morale și intelectuale, nici pe cele mai reprezentative figuri ale societății noastre, s'a învânat în suflutele celor mai mulți. „Să dărâmam idolii, să deslănțuim toate forțele destructive ale firei omenestii, să ecrăzăm universul”, exclamă nihilistii ratați de pretutindeni.

Aceasta este temperatura morală a epocii noastre, mediul în care se plămădește sufletul generației de azi și mâine. Să nu se minuneze deci nimănui, dacă generația nouă, martora oculară a atâtor imbecilități și zvârcoliri impotente, are câte odată atitudini ciudate, aprecieri stupefiant și preferințe ce nu cadrează nici cu obârșia ei, nici cu interesele neamului nostru. Afinitățile aparente, nu pornesc dintr-o profundă convingere, nu sunt rezultatul unei prea adânci meditațiuni, în cele mai multe cazuri, simple reflexe ale unor teorii neînțelese și greșit interpretate, urmarea firească a lipsei contactului social între tânără generație și clasele conducătoare, ca să nu mai vorbim de lacunele învățământului. Cum trăește astăzi generația nouă, cum își face educația și în ce condiții produce, asta, se vede, nu prea interesează pe nimănui, nici pe profesori, nici partidele politice.

Alegerea fratelui Viorel V. Tilea ca președinte al organizației de Sibiu

In congresul anual al organizației de Sibiu a partidului național-tărănesc, într'o impresionantă umanitate a fost ales ca președinte al organizației fratele Viorel V. Tilea. Pentru noi, tinerii chemăriști ai Ardealului, evenimentul are o deosebită semnificație între noi și alesul Sibiului, existând indesiructibile legături sufletești, el fiind conducătorul apropiat al organizației noastre tinerești. Trebuie să recunoaștem că trăim în epoca celei mai înțelepte generații de bătrâni care a avut-o vreadă Ardealul, care-și împletește destinele ei cu destinele noastre și țelurile ei cu țelurile noastre. O perfectă identitate sufletească îngemănată cu năzuința nobilă tinzând spre acelaș scop, Unitatea sufletească și politică a națiunii, care va trebui să se desvolte de-aci înainte liberă, în cadrele marilor principii democratice, în statul mărit și unit pe veci, sub înțeleapta conducere a Regelui Său iubit, Carol al II-lea. In trecutul nu tocmai îndepărtat al Românilor de dincoace și de dincolo de munți, nu s'a cunoscut o armonică dezvoltare a generațiilor. Generațiile se succed prin discontinuitate viața în eterna ei curgere se desvoltă în zigzagurile unor enigmatice contradicții, tinerețe prin simpla ei existență violentează tiparele trecutului și ierarhia consacrată de o lungă experiență încrustată în albia timpului. De câte ori încercăm să ne dăm seama exact de sentimentele și ideile noastre, de câte ori ne aplecăm atenți asupra propriei noastre conștiințe, descoperim o lume nouă, revelatoare de forme noi de viață, căreia cu greu li poți descifra filioția în vremurile îndepărtate, o lume care poartă timbrul fenomenului original, desprins din seva fecundă, — inepuizabilă și mereu nouă a naturii — Și totuși conducătorii de astăzi ai partidului național-tărănesc în ramura lui a deleană, printr'o rară intuiție a momentului istoric, au știut să încadzeze în disciplina unui puternic partid regnicolar, a celui mai puternic partid din România, energiile proaspete care veneau să învieze cadrele partidului, pregătind astfel acea trecere imperceptibilă aproape ideală, spre lumea nouă care bate la porțile vieții noastre românești. Incadrarea și disciplinarea energiilor tinerești descătușate de prejudecățile trecutului și dornice de luptă și creație, s'au petrecut în mod firesc, fără acele rezistențe care despart drumuri la anumite răspântii ale vremii.

Trecutul, prezentul și viitorul se desăvârșesc într'o mare unitate spirituală, desprinzându-se printr'o armonioasă înțelegere din avalanșa sentimentelor grupului întreg, câteva certitudini care garantează încheierea unei unități superioare politice. Aceasta este semnificația alegerii dela Sibiu a fratelui Viorel V. Tilea, suflet din sufletul nostru tinerețesc, purtătorul de cuvânt al unei generații iubitoare de țară și Tron, pătrunsă de pasiunea unei ordini creatoare.

„Chemarea”.

Periscop economic

Tezaurizarea biletelor de bancă în America a obligat băncile de emisiune să urce circulația fiduciară. Dela sfârșitul lunii Iulie până la finea lunii Octombrie a. c. emisiunea a sporit cu 670 milioane dolari atingând suma de 5½ miliarde (circa 920 miliarde lei).

Retragerea depozitelor este justificată de cracul a 2000 bănci dela finea anului 1929 până în prezent, și se explică prin imobilizarea capitalului mobil, care în orice economie ordonată are scopul finanțării curente a comerțului și industriei.

Anglia pregătește în mod serios tariful vamal protecționist. Se vorbește de taxe ad valorem între 15—30%. Unii industriași pretind o protecție uniformă de 33%. Sir Hilton Young, secretarul lui „Departament of Overseas Trade” pretinde un tarif categoric protecționist, ca singura bază posibilă pentru stabilizarea lirei și mijloc de apărare a industriei naționale și de redresare a politicii comerciale.

Rusia a sărbătorit a 14-a aniversare a regimului bolșevic. Bilanțul este dezolant. Mizeria în mizerie cumplită a 160 milioane de sclavi, înghesuiți în jugul lui Stalin, creator de monumente tehnice, a căror valoare și sens economic rămân discutabile, lipsa calității de alimente și îmbrăcăminte, degradarea sistematică a omului, eșecul pe toate liniile ale planului quinquenal, prăbușirea oricărei discipline în uzine, militarizarea acestora, dezastru financiar, economic și moral. Toate metamorfozele regimului sovietic n'au folosit la nimic. Sub cnutul G. P. U.-ului nu se pot realiza minunile trambitate în lume. Fizionomia revoluției rusești au neglijat elementul „om”. Ori omul a fost degradat la rangul de brută. Evoluția nu se poate forța prin schingiuiri și execuții în masse.

A sosit momentul prielnic când s'ar putea da lovitură de grație sistemului economic bolșevic. Acum, la jumătate cale, cu uzine în curs de construcție și seminstalate, retragerea creditelor și încetarea furnizării de mașini și materiale, s'ar putea provoca falimentul integral al celebrului plan economic cincinal.

Conversiunea datorilor agricole

— Ce cuprinde proiectul de lege —

Legea de conversiune a datorilor agricole prevede mai multe categorii de debitori

Categoria I, proprietarii până la 5 ha.

Datoriile din această categorie se convertesc prin lege fără distincție și fără reducere, pe termen de 30 ani, dobândă 4 la sută.

Creditorii nu pot reclama decât cota anuală de amortizare și dobândă.

Casa de amortizare poate cumpara aceste creanțe.

Debitorii dela 5 la 25 ha. se bucură pentru cinci ha. de acelaș tratament.

Pentru restul merg la regula comună a debitorilor agricoli.

Debitorii agricoli a căror creanțe nu întrec 60 la sută din valoarea proprietăților, pot cere conversiunea la o comisiune județeană.

Creanțele se reduc cu 25 la sută în caz de admitere a conversiunii și, astfel reduse, se plătesc de Banca Agriculturii Românești prin obligații.

Statul garantează dobânda și amortismentul obligațiilor. În primii zece ani, ia parte cu o cotă descendentă la plata dobânzilor.

Statul mai dă 200 milioane sub formă de lozuri, câte cel mult cinci milioane pe an, ce se vor plăti prin tragere la sorți.

38% a vapoarelor din lume au trecut la Combustiunea cu țitei, în detrimentul cărbunelui. Consumul de benzină a crescut în mod extraordinar în urma ascensiunii fantastice a producției de automobile și tractoare. Statele-Unitate au produs automobile în:

1908	1916	1920	1925
60 000	1.000.000	2.000.000	4.000.000.

Utilizarea tractoarelor în U. S. A. s'a înzecat în 15 ani. În 1918 erau în folosință 80.000, iar în 1921, 852.000 tractoare.

Utilizarea mașinilor în agricultură a eținut foarte mult producția, permițând o economie a brațelor de muncă considerabilă. În fermele mari aceste economii ating 80%!

Producția mondială a mătasei artificiale s'a ridicat dela 46.7 milioane tone în 1923 la 133 mil. tone în 1927, adică cu 182%. În 1930 producția mondială s'a cifrat la 220 milioane tone.

În industria alimentară s'au realizat progrese și economii uimitoare. Printre inovațiile în fermentare la fabricarea pâinii s'a obținut o reducere a cantității de făină de 10—15%, producția ouălor s'a augmentat dela 50 la 350 de găini și an, producția laptelui de 2½ ori, producția zahărului cu 50—60%. Observăm deci pe lângă urcarea producției o scădere apreciabilă a prețului de cost, sau mai bine zis a cheltuielilor de producție, urmare firească a mecanizării și progresului tehnic.

Șomajul crescând, în Germania, a dus la o scădere a consumației. Câștigul scăzut prin lipsa de lucru se prezintă astfel:

	Pierderi brute:	Ajutoare șomaj în milioane mărci:	Pierdere netă:
1928	2680	1020	1660
1924	3820	1443	2377
1930	3050	1200	1850

În 1930 salariații germani vor primi, în urma șomajului cu circa 6 miliarde mărci mai puțin (circa 240 miliarde lei).

I. M.

Categorisirile detaliate ale debitorilor și procedeele de conversiune, sunt de esență pur bancară, soluțiile guvernului nedepășind sfera unor simple soluții de credit. Asociațiile agricole, sunt un fel de praf în ochi, ca și concordatul agricol.

Primăria Municipiului Cluj.

No. 20.315—1931.

Anunț

Municipiul Cluj publică a treia licitație cu oferte în scris, închise și sigilate pentru închirierea localului de prăvălie No. 3 deținut actualmente de dna Elena Herschkovits în edificiul Primăriei din Calea Regele Ferdinand No. 28-a pe durată de 3 (trei) ani începând dela 15 Decembrie 1931.

Licitatia se va ține în conformitate cu dispozițiile cuprinse în art. 88—110 din legea Contabilității publice și în normele generale pentru ținerea licitațiilor publicate în Monitorul Oficial No. 127—1931 în ziua de 10 Decembrie 1931, orele 11 a. m. înaintea Comisiei de licitație sala de ședințe.

Odată cu depunerea ofertelor concurenții vor preda la mâna Președintelui Comisiei în plic separat o garanție provizorie în numerar sau efecte garantate de stat egală cu 5% din suma oferită drept chirie pe întreaga durată de mai sus.

Condițiile de licitație se pot vedea în biroul Serviciului Economic.

Cluj, la 6 Noembrie 1931.

Primăria Municipiului Cluj.

Rezoluția asupra raționalizării adoptată de a 2-a conferință a Institutului Internațional de organizare științifică a muncii la Geneva, în 4 Iunie 1931

Tehnicianii specialiști în practica întreprinderilor industriale și comerciale precum și membrii a numeroase asociații profesionale, științifice, tehnice, patronale sau muncitorești grupând mai mult de 200 reprezentanți aparținând la 17 națiuni diferite, întruniți la Geneva pentru a doua conferință de discuții, organizată de Institutul internațional de organizare științifică a muncii, în urma dezbaterilor care au avut loc, a formulat cu privire la procesul de raționalizare modernă, următoarele concluzii:

1. Consideră eronată concepțiunea curentă, care pune în sarcina raționalizării producției toată criza economică existentă. Dar nu se mulțumește cu atât, ci încearcă să fixeze cauzele crizei într'un mod cu totul bizar. Cauzele crizei se datoresc turburării sociale și politice, sărăciei masselor, egoismului și neîncrederii care caracterizează raporturile internaționale. Suntem de acord că nu trebuie să împiedecă efortul pentru raționalizarea producției, dar spre deosebire de concluziile acestei conferințe noi considerăm că condițiile de dezvoltare anormală a economiei moderne se datoresc factorilor specifici economici și organizării juridice a societății actuale, iar turburările sociale și politice, sărăcia masselor, spiritul de egoism și neîncredere, etc. le socotim ca fenomene sociale de suprafață cu cauze exclusiv economice. Sunt efecte și nu cauze ale crizei economice.

2. Supraproducția. Preconizează raționalizarea pe un plan de ansamblu, mai întâi național, pe urmă internațional în fiecare ramură de producție industrială și agrară, fără nici o restricție dar pentru a evita supraproducția comandă:

a) Înțelegeri între producători controlabile publice.

b) studiu științific bazat pe o documentare internațională a procedeelelor celor mai raționale de distribuție și informare pentru adaptarea la consumație.

c) intensificarea progresivă a consumației prin mărirea capacității de cumpărare născută din diminuarea prețurilor de cost și de vânzare.

3. Șomajul. Raționalizarea este o cauză pur economică a șomajului și cea mai importantă, dar o cauză tranzitorie. Șomajul tehnologic coincide totdeauna cu progresele tehnice dar dispare treptat cu ameliorarea și intensificarea producției. Șomeurii sunt puși în sarcina statului organizațiilor uvriere și patronilor.

4. Mecanizarea. Ușurează munca, reduce timpul de lucru, coordonează perfect activitățile individuale și nivelează aptitudinile, permițând ascensiunea muncitorului mediu la posturi tehnice mai înalte. Pentru a nu ucide inițiativa individuală și aservirea tehnică a muncitorului preconizează o utilizare rațională a răgazului dobândit prin mecanizare.

5. Instabilitatea. Incertitudinea economică și lipsa de securitate se datoresc unor raționalizări excesive, individuale rău orientate și nedocumentate. Numai raționalizarea făcută pe bază de studii sta-

tistice și realizată mai întâiu pe un plan național și apoi internațional, în mod științific și practic, ținând socoteală de soliditatea socială și economică poate garanta stabilitatea.

6. Punerea în inferioritate a întreprinderilor și muncitorilor mai slăbi. Instrumentul de împiedicat: la acordul privitor la colaborare, contingentarea mărfurilor, la ajutor tehnic etc.

7. Consecințele etice și sociale. „Raționalizarea este instrument de muncă și o metodă”. Inșă instinctul creației depășind limitele rațiunii se impun anumite restricții acestei metode de organizare care privesc: igiena fizică și morală a atelierelor, un tratament echitabil al personalului, repartiția și utilizarea răgazului și prosperitatea familiei. Conferința adoptă definiția dată raționalizării de conferința economică internațională din 1927: raționalizarea este prezentarea sub o formă doctrinară, a unei tendințe naturale spre progres, tot așa de veche ca și economia și tot așa de neplătitoare ca și ea. Adică raționalizarea se identifică cu istoria muncii umane.

Rezoluția asupra raționalizării a conferinței mai sus menționatc este pur doctrinară, fără indicațiuni concrete, menționându-se în cadrul unor constatări generale și inoperante pentru procesul economic cotidian. Raționalizarea practică rămâne mai departe apanajul întreprinderii în general și se va desvolta prin cunoscutele tawnări empirice ale căpitanilor de industrie.

P. T.

Primăria Municipiului Cluj
Nr. 220.68—1931.

Publicațiune

Se aduce la cunoștința eelor interesați că în ziua de 3 Decembrie 1931 ora 11 a. m. se va ținea în localul Primărie Cluj camera Nr. 5, Str. Regina Maria Nr. 2 în fața Comisiei de licitații a Municipiului Cluj, licitație publică pentru procurare următoarelor mașini:

1) 1. (una) buc. Autopompă-stropitor.

2) 1. (una) buc. Sasiu de camionetă (pentru Auto-car de unelte).

3) 1. (una) buc. Automobil de serviciu „Rodsster, necesare pe seama Serviciului de Incendiu al Municipiului Cluj

Licitatia se va ține în conformitate cu art. 88—110 inclusiv din Legea Contabilității publice, regulamentul O. C. I. și normele publicate în Monitorul Oficial Nr. 127 din 4 Iunie 1931.

Toate persoanele cari vor lua parte la licitație, vor depune pe lângă ofertă și o garanție de 5% din valoarea furniturii oferite, iar oferta se va face numai în conformitate cu caetele de sarcini, cari pot fi văzute în fiecare zi dela ora 10 a. m. până la ora 13 p. m. în localul biroului Atelierului Central al Primăriei Cluj, Cal. Traian Nr. 19.

Cluj, la 10 Noembrie 1931.

Primăria Municipiului Cluj.

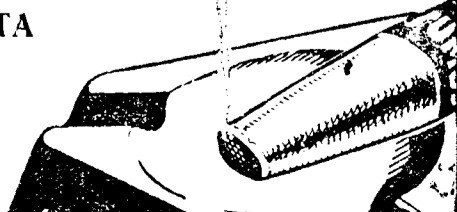

FUMATORI

S'a pus în vânzare noua ȚIGARE DE FOI cu numele „Fumosan”, care este denicotinizată. Aromă plăcută, ușoară la fumat.

PREȚUL 5 LEI BUCATA

FUMOSAN

Crizele economice în concepția lui Engels

Pentru astăzi se discută chestia etatizării diverse și mai ales pentru că să ne lămurim asupra acestui soi de etatizări pripite, care apar în perioadele de criză ale economiei capitaliste, răm mai jos câteva indicații critice asupra crizelor, cât și asupra etatizărilor gen reacționar, care nu sunt altceva decât mijloace de dominație politică și de spoliere a contribuabilului. Caracterizarea lui Engels se potrivește perfect cu împrejurările concrete de astăzi:

„Economia în mijloacele de lucru, devine cauza celei mai nerușinate risipe a forței muncii, și devine un atac hotărât îndreptat împotriva condițiilor normale ale muncii; mașinismul, mijlocul puternic pentru reducerea orelor de lucru, se transformă într'un mijloc sigur pentru a face pe muncitor disponibil, pentru a pune tot timpul liber din viața lui și-a familiei sale la dispoziția capitalului. De aci reese că munca peste măsură a unora, devine cauza lipsei de lucru pentru alții și că marea industrie care aleargă după cumpărători pe tot globul, reduce masele din propria țară la o consumație mică și micșorează prin aceasta propria ei piață de desfacere:

„Legea după care suprapopulația relativă sau armata industrială de rezervă depinde de limita și energia acumulării capitalului, țintuiește pe proprietar de capital mai tare decât ciocănelul lui Vulcan e țintuit pe Prometeu de stâncă. Ea pune îngrămădirea bogățiilor în dependență de îngrămădirea mizeriei, a degenerării fizice, a slăbăvii, ignoranței, bestialității și deșădării morale la celalalt pol, adică în sânul acelei clase al cărei produs al muncii devine capital (K. Marx. Capitalul, pag. 671) (Capitalul este muncă acumulată, cu scopul de facilitare a muncii viitoare. Sistemul social-economic existent manifestă tendințe contrare).

A cere dela forma de producție capitalistă o altă împărțire a produselor, însemna a cere dela electrozii unei baterii să nu descompună apa și să nu acumuleze, atâta timp cât ei sunt în legătură cu bateria, la polul pozitiv ier iar la cel negativ hidrogen. Am văzut cum posibilitatea de perfecționare a mașinilor la infinit, (tehnica devine element de revoluționare a societății) se transformă, în urma anarhiei care domnește în producția socială, într'o datorie imperioasă pentru fiecare capitalist industrial separat, să perfecționeze mereu mașinile lui și să sporească mereu puterea lor de producție. (În interpretarea crizei actuale și-a desechilibrului social-politic care-i corespunde, se ia drept cauză principală războiul mondial, cu câteva fenomene economice de suprafață: fenomenele de schimb, monetare, migrațiunea capricioasă a aurului etc. În schimb se neglijează, sau se trece pe lângă rolul revoluționar al dezvoltării tehnice moderne, socotindu-se progresele mașinismului drept bătălii ale spiritului uman. Acest soi de interpretare nu merită a fi luat în seamă, decât în măsura în care servește ca apărare a formelor de viață consacrate de tradiție. N. R.). Într'o asemenea datorie imperioasă se transformă pentru el și puțința de a lărgi mereu întreprinderea sa. Extrema capacitate de expansiune a mării industriale, față de care puterea de expansiune a gazelor este un joc copilăresc, se transformă într'o necesitate de extindere atât calitativă cât și cantitativă a industriei, cu toate dificultățile ce poate întâmpina.

Aceste dificultăți sunt la rândul-le, în legătură cu consumația, vânzarea și piața produselor mării industriale. Capacitatea de extindere a piețelor însă, atât în largime cât și în adâncime, fiind de legi absolut deosebite, care creează în mod mult mai puțin energie. Lărgirea pieței nu poate să mear-

gă mână în mână cu lărgirea producției. De aci ciocnirea inevitabilă, atâta timp cât există felul capitalist de producție, ciocnirea care devine periodică. Producțiunea capitalistă creează un nou „cere vițios”. Și într'a-devăr, dela 1825 încoace, dela izbucnirea primei crize generale, întreaga lume industrială și comercială, producțiunea și schimbul tuturor popoarelor civilizate ca și ale vecinilor lor mai mult sau mai puțin barbari, trece la fiecare zece ani printr'o nouă criză (crize ciclice și de structură, botezate inexact de conjunctură. Fenomenele sociale și economice trebuiesc a fi studiate și definite structural, nu conjunctural. N. R.).

Comerțul stagnează, piața este încărcată, mărfurile stau nevândute, aglomerate sau împrăștiate, aurul dispare din circulație (deflația aurului). Creditul se închide, fabricile stau, masele muncitorești sunt lipsite de mijloace de existență după ce le-au produs prea mult, falimentele ca și vânzările la licitație urmează unele după altele. Stagnația durează unepori ani întregi, forțele producătoare ca și produsele continuă a se risipi și a se strica, până ce mărfurile îngrămădite se scurg cu mult mai scăzut. După aceasta, producțiunea și schimbul își reiau iarăși cursul lor. Mersul industriei iarăși se accelerează, devine trap, trapul industrial trece la galop, care face loc unei adevărate curse nebune, unui adevărat steeple-chase industrial, comercial, financiar, pentru ca, după sărituri nebune, să se prăbușească iarăși în groapa falimentului. Și așa mai departe. Asemenea crize am văzut în cinci rânduri, dela 1825 încoace și în momentul de față (1877) asistăm la a șasea criză. Originea acestor crize este așa de clară că Fourier încă a putut s'o pătrundă numind-o criză pletorică (crise pléthorique) adică criză provenind dintr'un belșug.

În timpul crizelor contradicția între producțiunea socială și apropierea capitalistă se manifestă prin ciocniri violente între două forțe dușmănoase. Circulația mărfurilor este momentan suspendată; banii, din mijloace de schimb devin piedică pentru circulație; toate legile producției și circulației mărfurilor funcționează în sens invers. Conflictul economic atinge punctul lui culminant: felul de producție să răscoală în contra felului de schimb, forțele producătoare se răscoală împotriva felului de producție. Întreținut de ele. Faptul, că organizația socială a producției în interiorul fabricii s'a dezvoltat, a atins punctul când ea nu mai e compatibilă cu anarhia existentă alături și deasupra producției, — acest fapt devine simțitor pentru însuși capitalistii, în urma concentrării silite a capitalurilor ce se face în timpul crizei, prin ruina multor mari și încă a mai multor mici capitaliști. Întregul mecanism al producției capitalistă se prăbușește sub povara forțelor producătoare create de el însuși. Eu nu mai este în stare să transforme în capital toate aceste mijloace de producție; o mare parte a lor rămâne neîntreținută. Tot așa fără întreținere rămâne și armata de rezervă industrială (suprapopulația relativă). Mijloacele de producție, mijloacele de existență, brațele disponibile, toate elementele producției și ale bunei stări materiale există din belșug. „Belșugul este însă originea sărăciei și lipsei” (cum spune Fourier) fiindcă tocmai el e acela care împiedică transformarea mijloacelor de producție și de trai în capital și este așa fiindcă mijloacele de producție nu pot fi întreținute dacă nu sunt transformate în prealabil în capital, adică în mijloc pentru exploatarea forței muncitorești.

Necesitatea transformării mijloacelor de producție și de trai în capital

stă ca un spectru între ele și muncitori. Această necesitate și numai ea, este care împiedică fuziunea între factorii materiali și factorii însuflețiți ai producției; ea împiedică mijloacele de producție să funcționeze, iar pe lucrători să muncească și să trăiască. Pe deoparte producțiunea capitalistă dovedește, ea însăși, ținta ei de a conduce mai departe forțele producătoare, iar pe dealtă parte aceste forțe singure, împing cu o putere mereu în creștere, spre înlăturarea acestei contradicții, spre desrobirea lor de caracterul lor capitalist și spre recunoașterea de fapt a adevăratului lor caracter de forțe producătoare sociale.

Această ridicare a forțelor producătoare puternice în contra propriilor lor caractere capitaliste, această necesitate tot mai mult și mai mult imperativă de a li se recunoaște caracterul lor social, silește pe capitaliști să întreținuteze, din ce în ce mai mult, cât e cu putință, în marginile societății capitaliste — aceste forțe producătoare sub forma lor de forțe sociale. *Atât epoca mării prosperități industriale, cu caracterul ei ilimitat, cât și perioada falimentului care distruge o mulțime de mari întreprinderi capitaliste, împing deopotrivă pe capitaliști să adopte acele forme de socializare a mijloacelor de producție pe care o găsim în diferite forme de societăți acționare. Unele din aceste mijloace de producție și de transport, cum sunt de pildă căile ferate, sunt în sine așa de colosale, că exclud dela înființarea lor, orice alte forme de exploatare capitalistă decât cea acționară. La un anumit grad de dezvoltare și această formă devine insuficientă, și atunci statul, reprezentantul oficial al societății capitaliste, se vede nevoit să ia el conducerea în propriile lui mâini.*

Etatizarea.

O nouă formă de exploatare și de stăpânire a mijloacelor de producție.

Zic, se vede nevoit, pentru că numai în cazul când mijloacele de producție și de comuni atie ating un grad de dezvoltare care le face apte pentru a se transforma în societăți acționare și mai târziu pentru a li etatizate, numai atunci această transformare este justificată din punctul de vedere economic și numai atunci înseamnă că Statul actual face un progres economic, atinge o nouă etapă în socializarea tuturor forțelor producătoare.

În ultimul timp însă, de când Bismarck a inaugurat etatizările, a apărut un anumit socialism mincinos, amestecat cu un servilism voluntar, și care proclamă orice etatizări, chiar și pe acelea ale lui Bismarck fără multă discuțiune, drept socialiste! Dacă de pildă monopolul tutunului ar fi o reformă socialistă, atunci Napoleon și Meternich, trebuiesc socotiți printre întemeietorii socialismului. Dacă statul Belgian, din motive practice, politice și financiare, își construiește singur căile ferate, dacă Bismarck, fără nici un motiv economic, răscumpără liniile principale din Prusia, pur și simplu ca să le poată conduce și utiliza mai bine în caz de războiu și ca să poată preface pe amplexii căilor ferate într'o cohortă guvernamentală și mai ales să-și creeze resurse financiare noi, independente de hotărârile Parlamentului, aceste măsuri nu pot fi considerate nici direct, nici indirect, nici conștient, nici inconștient ca măsuri socialiste.

Altfel ar trebui să considerăm și atelierele de croitorie militară, ca instituții socialiste. (Originea socialismului științific). (Credem că, atât în ceea ce privește caracterizarea crizei, cât și a etatizărilor pripite care se propun și înfăptuiesc incidental sub ochii noștri, nu putem avea o mai plastică și completă expunere ca a maestrului socialist, mai potrivită astăzi ca oricând pentru stările de lucruri care se petrec în jurul nostru. N. R.).

Rostul savanților

Suntem obișnuți cu temeinicia și exactitatea cercetărilor științifice germane și prețuim cu toții valoarea lor extraordinară. Aparatul imens, laboratoarele vaste și costisitoare ce stau la dispoziția oamenilor de știință germani trezesc invidie generală și ne fac să simțim un fel de jenă și de umilință de insuficiențele noastre. Dar tocmai din această confruntare, răsar constatări prețioase.

Savantul german este totdeauna perfect informat, documentat, riguros obiectiv, foarte precaut în profeții, dar precis în concluzii. Strigătele lor de alarmă nu fac parte din registratorul hazliu al oamenilor noștri de știință, bieți prizonieri ai metodelor de cercetare „astronomică”, ci sunt semnalele de alarmă ale unei reale îngrijorări, eșite din necesitățile crude ale vieții economice și sociale, și ca atare trezesc pretutindeni puternice ecouri, găsesc interes și largă sollicitudine.

La noi se întâmplă exact contrarul. Rare ori omul de știință este consultat și luat în serios — onoare excepțiilor. — Da, așa este, nu mă sfiesc să o spun. Pentru că la noi savanții se contestă și detestă reciproc, fiecare avându-și teoria lui și fresca de adepți înflăcărați. Restul lumii ce nu împărtășește părerea savantului, constituie tabăra adversă, contra căreia se porneste lupta de exterminare. Ce-i drept, ne lipsesc și mijloacele trebuincioase pentru cercetări și studii serioase și într'adevăr științifice. Dar nu-i mai puțin adevărat că savanții noștri se închid în turnul lor de fildeş și lasă marea realitate românească să se scurgă sub picioarele lor, fără să-și dea truda să o descifreze și deci fără s'o înțeleagă. De aceea ei nici nu joacă vre-un rol deosebit în îndrumarea vieții românești. Romanismul în știință trebuie să dispară. A sosit timpul când această elită a intelectualității trebuie să coboare din Olimp în ogorul realității românești, să pătrundă puțin și sub scoarța pământului, să analizeze cu temeinicie viața dela suprafață și subterană, în cele mai tainice ale ei manifestări. Era abstractizărilor și maimuțării s'a sfârșit de mult. Când vor înțelege oamenii noștri de știință acest lucru, își vor sărbători întrarea triumfală în conducerea destinului românești, și să sperăm, nu vor mai cade pradă ereziilor de până acuma, de a ne aplica fără serutate și posibilitate de adaptare reală toate calapoadele streine. Prea suntem noi Românii robii sugestiilor streine, prea am fost noi niște ridicoli imitatori a unei lumi ce nu prea are a face cu realitățile țării noastre. Să facem dar știință românească aplicată și de un robust realism. Mă gândesc la disciplinele ce pot înrăuri viața și dezvoltarea Națiunii.

Izolarea savanților de freamătul vieții cotidiene a colectivității românești trebuie deplănsă. Nici un popor nu-și poate permite luxul de a se lipsi de pleiada savanților, de serviciile lor prețioase. Odată și odată va trebui să se resimtă în viața noroadelor influența binefăcătoare a științelor aplicate, puse în concordanță, conforme cu realitățile, aspirațiile și posibilitățile unei națiuni. Este penibil curentul teoretizant și de abstractizare ce bântue în unele țări. Soluții? Si cei mai remarcabili oameni de știință se absolvă candid de a furniza soluții. Analiza și diagnoza îi preocupă numai, iar pentru soluții lumea este îndrumată la „practicieni”.

Colaborare, ajutor mutual, realizări colective? Nici poveste. Unde sunt savanții în criza mondială ce ne cotropeste? Absenți, confuzi, împărțiți în tabere adverse, în loc să formeze un fel de uniune sacră, care să dirijeze destinele popoarelor lumii.

Noi îi poftim să descindă din Olimp și să soluționeze problemele și nevoile reale ale prezentului. M.

Cu insistență rugăm pe toți abonații să-și achite abonamentele.

Congresele partidului național-tărănesc în Ardeal.

Di Vaida-Voevod conducător al puternicei mișcări democratice.

Partidul național-tărănesc, și-a ținut congresele sale anuale în cele mai importante centre ale Ardealului, congrese care au fost prilejuri de reînnoire a simpatiilor populare față de partidul care și legitimează existența prin justele revendicări ale păturii rurale. Să liniștească apele turburi și se reconstruiesc rosturile de ieri, începând de acum înainte lupta alături de cei mulți, deplasând toate forțele moaste de luptă și de îndreptare relelor care bântuie țara în lumina acelor care constituiesc temelia țării și-al căror suflet a început să fie ros de viermele îndoielii în eficacitatea așezărilor fundamentale ale societății noastre. Aceasta-i realitatea, cea adevărată. Nu trebuie să ne ascundem în formulele convenționale de prosperitate parasidiacă asvârlită generos multumilor din partea guvernărilor de astăzi, darnici în discursuri și proiecte de miraculoasă asanare, dar incapabili de a lua măsuri simple, concrete și de imediată eficacitate. Desigur că acum se lămuresc definitiv raporturile de forță, iar opera nefastă a guvernului Iorga, ajutat de nepuțințoasa înjghebare liberală, incapabilă de a-și crea vreodată aderențe în pătura rurală, ne ajută de minune la spulberarea minciunilor și calomniilor îndreptate de toate partidele politice din această țară în contra partidului național-tărănesc.

Di Vaida-Voevod, în congresul de la Baia-Mare, înfierând despotia destrăbălare a deținătorilor puterii politice, afirmă răspicat ideea de partid strâns legată de ideea libertăților cetățenești încălcate prin venirea la cârmă a actualilor guvernanți. Dsa înfierează deasemenea campania de calomnii și minciuni aruncate asupra partidului nostru, de toți desmeticii clicilor ciocoiești:

„Au început agenții diferitelor partide să semene intrigă, au tulburat mintea oamenilor cu vești mineoase și calomnii murdare, s'au găsit gazete care au pieurat otravă în fiecare zi în sufletele oamenilor. E o adevărată minune că oamenii ne-au rămas credincioși, că nu s'au desgustat și au continuat lupta”.

Ce-au crezut adversarii partidului național-tărănesc și ce-au scontat atunci când au întrebuițat armele murdare ale calomniei și minciunii în contra noastră?

Au crezut că vor disloca partidul național-tărănesc și se vor așeza în locuri devenit vacant îndeplinind funcțiunile sale de exponent al păturii rurale. Dar s'au înșelat. Masele țărănești otrăvite sistematic de calomniatorii care au încercat să le îndepărteze de conducătorii lor firești, în loc să intre din nou în robia oligarhiei inconștiente și murdare, au început să se radicalizeze murmurând o răsmeriță și provocând astfel o „ușoară” sbârline a părului catifelat și parfumat al veliților boieri. Acei care s'au luptat în contra ideii de partid, cât și acei patriotarzi din partidele perimate de uzul prea îndelungat pentru acapararea bogățiilor țării, au sămănat vânt, iar acum se apropie culesul furtunii. Partidele politice nu sunt înfăptuiri trecătoare, născute din dorința de parvenire și dominație a unei clici exploatare a puterii, ci sunt creațiuni organice care corespund unor necesități sociale într'un anumit moment istoric.

Prin votul universal, pătura rurală, profitând de democratizarea vieții politice, a ajuns factor preponderant în configurația social-politică a

României de astăzi. Partidul național-tărănesc s'a născut ca o necesitate firească, organică, pentru a da expresie politică dezideratelor legitime ale masei rurale. Nimeni n'a crezut că țărănimea va deveni un factor politic de prim ordin. Partidul național-tărănesc nu s'a îndoit de acest lucru. Dar situația lui privilegiată trebuia sdruncinată, din partea acelor care de-aci înainte cădeau de pe primul plan al vieții politice, nemulțumindu-se a deveni simple anexe ale marelui partid. De aici pornește tot valul de ură înverșunată, liberalo-averescană, și-a tuturor fragmentelor conservatoare, rămase orfane de conducători și menținute doar de îndărătnicia unor inși inadapabili și caraghioși. Di Vaida începe discursul său de la Baia-Mare, prin afirmarea ideii țărănești care stă la temelia programului nostru: „Suntem un partid țărănesc fiindcă așa este firesc, într'o țară unde 80 la sută sunt țărani”.

Di Vaida-Voevod este astăzi diriguitorul spiritual al democrației ardelenice și organizatorul batalioanelor de luptă care așteaptă revenirea marelui lor comandant: Iuliu Maniu.

Sufletul lui încheagă rândurile răsfirate de vitregia împrejurărilor, iar puternica lui personalitate s'adește încredere în conștiințele răvășite de mizerie, și trezește speranțe într'un viitor mai bun.

O.

Primăria Municipiului Cluj.

No. 21.070—1931.

Publicațiune

Constatăm, că turbarea la câini și pisici, continuă să dăinuască pe teritoriul Municipiului Cluj, după cum reiese și din Buletinul cel mai recent al Institutului de Microbiologie și Patologie Veterinară cu No. 4038, din 3 Octombrie 1931.

De aceea aducem la cunoștința Onorabilului public din Cluj următoarele:

Ordonăm carantina câinilor și pisicilor aflătoare pe teritoriul orașului Cluj pe timp de 3 luni începând cu ziua de astăzi.

Toți proprietarii sunt obligați să și țină câinii legați atât ziua cât și noaptea. Pe stradă vor putea umbla numai câinii provăzuți cu botniță și conduși de lanț, sfoară sau curea.

Presentarea proprietarilor cu câini în localuri publice sub orice formă este strict interzisă.

Proprietarii de câini sunt datori să avizeze imediat Primăria Municipiului (serviciul sanitar veterinar) despre orice îmbolnăvire a animalelor, precum și cazurilor de moarte ale acelor.

Tratamentul animalelor bănuite de turbare, se va face numai de către medicii veterinari oficiali, asemenea și autopsia cadavrelor.

Soți acei, cari vor contraveni acestui ordin, se vor amenda cu 5000 Lei și închisoare până la 6 luni conform legilor de poliție sanitară veterinară și al regulamentului general de aplicare a legii.

Cluj, la 24 Octombrie 1931.

Președ. Comis. Interimar: Dr. Tătaru.

Șeful Serviciului Zootehnic și Sanitar Veterinar: P. Tofan.

Cețiți și plățiți

„CHEMAREA”

„Conservatori, liberali, socialiști și alte soluri de democrați radicali”

Orice mișcare de mase, chiar când se desfășoară inofenziv în cadrele legii, tinzând a lărgi sau strâmta în interesul lor tiparele orânduirii, are întotdeauna un aspect de răsmeriță, dând conducătorilor lor democrați sau chiar nedemocrați senzația de revoluționari adevărați. — Expresia conservator este repudiată cu indignare și dispreț, având ceva din parfumul nobilitar al prestigiului de catafalc. La noi mai ales, cuvântul conservator, este evocator de moartă tradiție îndepărtată, — de forme de viață apuse, sedimentate în file veștede de cronici. — Și totuși cuvântul conservator, merită o mai distinsă prețuire, conținutul lui fixând precis și programatic, fizionomia fiecărui partid politic de ordine din țara noastră și de dincolo de hotarele ei.

În frământarea democratică a veacului nostru, frământare de natură politică și etică, la unele popoare mai înapoiate religioasă, curente se întretaie în mișcări care la prima vedere par a fi greu de definit, dar care în urma unei scrupuloase analize, își înfățișează profilul adevărat, fără a lăsa cu privire la sensul lor nici cea mai mică umbră de îndoială. Astăzi, fiecare partid politic, chiar dacă n'a guvernat niciodată, prin simplul fapt că acceptă principiul orânduirii de bază ale societății, este conservator. Definiția aceluia nou torism spencerian, în care soarta tuturor partidelor se precizează prin guvernare în albia conservatoare, devenind slavele propriilor lor reforme, nu se mai potrivește astăzi. În vremea noastră partidele politice îmbătrânesc înainte de a veni la cârmă prin acceptarea punctelor cardinale ale ordinii constituite. —

Toate partidele din România, vorbim de partidele de guvernământ și de cele de ordine cu speranțe de guvernare (Soc. democrați) sunt conservatoare.

Doar partidul liberal, revendicând pe seama sa dinamica mișcare a liberalismului clasic, de profundă esență industrială și comercială, de trepidant spirit urban, mai crede în revoluționarea formelor social-economice, prin patronarea progresului din partea reprezentanților etnosului liberar. Dar liberalismul, dinamic la începuturile lui glorioase, agonizează în forme mecanice și birocratice. Căpitanii de industrie sunt simpli slujbași ai societăților anonime. Conservatori, liberali, socialiști și alte soiuri de democrați radicali, fac astăzi bale în apele liniștite și căldute ale conservatorismului. — Linile de forță se topesc astăzi într'o puternică unitate spirituală conservatoare. Partidele politice de ordine din România, privitye global, se pot înregistra sub firma: Conservatori și Comp. Deaceia ni se pare stranie șarja anticonservatoare a „Adevărului” și dorința dlui Brănișteanu de a taxa, cu fină ironie partidul național-tărănesc, drept conservator. Partidele politice, ținând cont de ultimele cercetări ale sociologiei și psihologiei moderne, se clasează după atitudinea conducătorilor lor și nu după substratul social-economic care le servește ca bază reală. Un partid agrar poate, cu tot conservatismul rural, să fie perfect revoluționar și dacă dorește Di Brănișteanu ultrademocratic și socialist-zant-radical. — Poate chiar depășească dezideratele mălăețe ale partidului social-democrat.

P. T.

BULETIN EXTERN

Negocierile franco-germane.

Înapoierea d-lui Laval din Washington a fost semnalul unei alte serii de călătorii. De data aceasta, vizitele se schimbă des între Paris și Berlin. D. von Hoesch, ambasadorul Reichului în Franța, face de două ori pe săptămână drumul între cele două capitale. D. Poncet, ambasadorul francez la Berlin, urmează pilda colegului său, aducând rapoarte și ducând sugestii între d-nii Laval și Bruening.

Această febrilă activitate oglindește însemnătatea negocierilor dintre cele două guverne. Toate problemele discutate la Washington precum și toate proiectele de cooperare europeană au la bază o înțelegere între Franța și Germania. Briand și Stresemann începuseră o politică în acest scop. Cancelarul Bruening se arată dornic să înoade firul rupt odată cu dispariția fostului ministru de externe al Reichului.

Problema în discuție astăzi este nucleul unei lichidări totale.

Germania pregătește un demers pentru revizuirea reparațiilor, în măsura capacității sale de plată. Dar odată cu aceasta, guvernul german ar voi să ajungă și la o conversiune a datoriilor particulare externe, la garantarea păstrării creditelor streine plasate în Germania. Este vorba de aproape douăsprezece miliarde de mărci, cu scadențe mai mici de un an. Reichul susține că la aprecierea capacității sale mai bine zis a incapacității sale de plată, trebuie să

se țină seama de aceste sarcini. Iar negocierile, deocamdată de principiu, urmând să se fixeze dacă la înlesnirile cerute de Germania trebuie să se acorde priorități datoriiilor politice, adică reparațiilor sau creditelor particulare.

Franța este interesată în special în datoriile de reparațiuni. Ea nu a plasat capitaluri în Germania. Investițiunile au fost făcute de bănci americane, de bănci engleze sau olandeze cari au speculat cu bani francezi. Obligația de rambursare față de Franța aparține acestor bănci și nu Germaniei. Dacă însă Reichul tratează azi la Paris, aceasta se întâmplă fiindcă se cere Franței un consimțământ de prelungire, ca creditor indirect.

În cursul săptămânii viitoare, se întrunește la Paris comitetul mixt, a cărui misiune este să studieze posibilitățile unei colaborări economice practice între Franța și Germania. Rezultatele acestei încercări vor avea o influență hotărâtoare în negocierile de ordin financiar politic între Paris și Berlin.

REDACTOR RESPONSABIL:

BAZIL GRUIA